

Numerul 2

Oradea-mare 7/21 ianuarie 1906.

Anul XLII.

Apare duminica. Abonamentul pe an 16 cor., pe $\frac{1}{2}$ de an 8, pe 3 luni 4. Pentru România pe an 20 lei.

Suferința.

Soarele deja demult a sfîntit după deal. La răsărit mai dăinuște încă o geană trandafir. Din spre toloaca satului talangele picură lin și infundat în văzduhul liniștit. În grădinile, îmbrăcate în haine de sărbătoare, să mai audfluerăturile de flaut a vre-unei mierle rătăcite. Pe drum trec la paș, scărteind care trase de boi oboșiți de munca unei zile întregi. Intreaga fire se grăbește acum spre locul de odihnă,

Numai lelea Sanda mai toarce încă pe prispa casei sale mici și scunde și din când în când fusul nu mai sfârșe și ea, ațintind cu ochii în lacrimi zarea albastră, visează uitată. Apoi, ca trezită dintr'un somn de plumb, trage cu grabă din caerul moale vițe subțiri și în vârtej nebun le deapănă pe fusul sfărăitor.

Secerea luni sue a lene pe limpedele albastru și în grădinile ninse de floare o privighitoare își cântă în triluri plângătoare, ruga sa de seară, pare-că ar fi și ea pătrunsă de durerea adâncă a lelei Sanda.

Intr'un târziu apoi smuncește lelea Sanda cu un oftat greu și prelung furca din brâu și intră în casă. Prin cuțurile încăperii se incuibă întunericul, plin de vedenii. Ațită focul în vatră, pune ceanonul pe pirostee și se așează pe scăuneșul de lângă vatră, răzământu-și capul în mâni. Din când în când focul trozniă a pustiu și în ploaia de scânteii, ce o împrăștiă prin odae, se vedea deslușit pe perețele dela răsărit icoana sf. Nicolae, împrejmuită de smocuri de busuioc și mintă creață. Mai jos, răzamată, de părete, o laviță lungă, lungă, cu picioarele îngropate în pământ, pe care eră așezată o ladă veche, cu flori șterse, roasă de mulțimea anilor remași în urmă. Iar pe partea dela mează-noapte un pat mare, ca ziua de eri, de-asupra căruia atârnav pe o grindă lăicere vrăstate.

Dela o vreme lelea Sanda se ridică de pe scăuneș, ia melesteul și în cernerea făinii mestecă mămăliga aburitoare. Apoi o restoarnă pe un fund alb de brad și caută prin colțurile blidarului resturi de ceapă. Imbucă de două, trei ori a silă și-apoi le lasă, par'că i-ar sta un nod în gât. Umblă fără rost prin casă și-apoi cade, fără să știe ce face, pe pat.

Cearcă doară, doară ar ațipi, cât de puțin. Dară de unde să doarmă, căci îi veniau de-avalma felurite gânduri prin cap:

Se vedea față chipeșă pe la horile din sat, îl vedea apoi pe bărbatul ei Vasile — mort acū un an de zile — jucând cu ea la horă și făcându-și din ochi. Iși reamintește bine de nunta lor, cum n'a mai fost alta în lume. Pe băetul ei Gheorgița îl vedea în toate fazele dezvoltării sale. Cum alergă toată ziua pe prundișurile părăului la scăldat. Cum cuteză să între în păduricea de lângă toloacă și să caute cuiburi de pasări, cu toate că masa i-a spus, că în pădure stă la pândă mama pădurii cu o traistă mare, mare și-i bagă pe toți băieții în ea. Apoi îl vedea mai mărișor, umblând la școala din sat, în fine despărțindu-se pentru prima oară de casă și plecând la școala latinească din Suceava.

Bine își readuce aminte de timpul sărbătorilor Crăciunului, Paștilor, când se veseliau cu toții la un loc, cum îl înmoucărea ea pe Gheorgița cu ce avea mai bun și cum la plecare îi pune în mână, fără să știe Vasile, câte 2 sau 3 gologani.

Apoi enervată îl vede ea pe Vasile pe patul de suferință, închizând într'o demineată de primă-vară ochii pentru totdeauna, pe când la răsărit se iviau, zorile pe un albastru, ca sineala și întins pe o masă lungă, cu fața ca ceara, cu mâinile încrucișate pe piept, dormind somnul de veci. Cum a treia zi a venit preotul satului și l-a dus spre lăcașul de veci, lăsându-i, drept respătă, un izvor nesăcat de lacrimi.

Și ochii i se umeziră, când își aduce aminte, cum plângea Gheorghită după tatăl seu, cum de atâta plâns și durere s'a îmbolnăvit, cum zăcea el pe acelaș pat de suferință, pe care a suferit tatăl seu, cum îl întrebă ea adese: „Da ce să-ți dau Gheorghită? Poate vrei ceva să mânânci? Poate vrei apă? Spune, că mămuca ți-a da!“ Cum întimpină maica totdeauna pe gurița lui Gheorghită un zimbet silit, de pe care puteai ceti multă amărăciune și durere în inima lui; cum în hohote de plâns i-a închis și lui pentru totdeauna ochii, l-a îmbrăcat în hainele cele nemțești, căci doară eră în clasa VII, și l-a întins pe aceeaș masă, pe care a zăcut tatăl seu Vasile, cum în ziua înmormântării au venit din Suceava o mulțime de domni, cari au adus o cunună de flori de târg, împrejmuită de cordele late trei colori și i-au pus-o la cap, cum a venit preotul și l-a dus spre acelaș locaș, unde l-a dus acu un an pe Vasile, cum i-au cântat pe drum domnii ceia și cum unul din ei a cuvântat la groapă așa de frumos, că plângeau cu toții în gura mare.

Genele lelei Sanda de nou se umeziră și din pieptul ei isbucniră oftaturi prelungi.

Luna țesea în șiroaiele de lacrimi, ce i-se prelingeau pe obraz, lăicer de argint.

Pe casă o cucuavae strigă cobitor a moarte...

Se iviră și zorile și nu mult după aceea resăria într'o roșeață de sânge soarele, croindu-și aceeași cale ca și eri și trimetea suluri de raze spre căsuța scundă a lelei Sanda, încercând înzădar se încălzească trupul de mult rece al lelei Sanda...

Ioan Mărzan.

Când me gândesc pădure dragă...

*Sub calde raze risipite a soarelui de dimineață
Renaște 'n plină primăvară pe câmp covorul de verdeață.*

*Se 'nnalță rugi tremurătoare și glasuri dulci de
ciocârlii —
Prelungi ecouri scăpătate din lumea 'nnaltelor țării.*

*Ș-albastra zare-i recorită. Se joacă sprintenul zefir
Infiorând copacii 'n crânguri; sărută iarba fir cu fir.*

*Când me gândesc pădure dragă, la plop de-argint
și la jugăștri,
Că 'nmuguresc în foc de soare, ca dulci clipiri de
ochi albaștri.*

*Mă 'mbată gândul dintr'o vreme urzit sub bolta-ți
parfumată,
Chemat de tânguit de frunze și de poteca fermecată.*

*Trudiții pași să mi-i alunec ca 'n fața sfintelor altare —
Mi-e frică să n'aseamăn cântu-ți cu-acel jeliț dela
'ngropare.*

Gr. V. Prut.

Ilie revoluționarul.

I.

Ilie fuse fecior de popă și care crescând holtei se făcū dujman al popilor. — A învățat zi și noapte, și când absolvise „tehnica“ ajunsese la concluzia că singurul bun lumesc este a fi epicureu. — Ei, dar înzădar ajunsese la concluzia asta, nu putū fi epicuror din simplul motiv că fuse sărăntoc, mai sărăntoc un pribeag ori un literat român. — Lada lui fuse goală ca a savanților căpățină, și unica avuție avū îi fu în cap... Și asta fu mare, mare bogă...

II.

S'a hotărât a fi revoluționar. De ce și pentru cine? nu-și putū da seamă. Dar își propuse... își propuse... De câte ori trecea pe lângă el vre-un bogătaș parfumat, el scuipă:

— Piha puturosule! Va crepă odată de zori și vai va fi de tine!...

Cu alte cuvinte Ilie Pasăre fuse anarchist.

III.

Nopti întregi stătea naintea ibricelor. Și combină și deducă... Vru să iventeze o nouă bombă esplosivă, cu care să prăbușească monumentele lumeste.

— Nu voi cruță pe nimeni, nici chiar pe prunci din fășii. Să piară lumea toată!

Și mcestecă fel de fel de elemente în ibrice. — Combină și deducă... Și reuși să iventeze în sfârșit o bombă esplosivă. — A probat puterea ei la câmp... Uf! — Ce putere colosală avuse bomba. Esplaudând, trase o lungă brazdă în pământul negru și gras...

— Să fie oameni pământul, câți ar pieri! — Se gândi, și ascunse modelul bombei în dulap.

IV.

Ilie hotărî că va fabrică 2000 de bombe. Și că va omori omenirea toată cu aceste. De ce și pentru cine? nu-și putū da seamă...

... În o noapte geroasă stătea ca de obicei naintea ibricelor și gătia bombe... Fuse atât de aprofundat în munca sa, încât nu observă că se deschise ușa și întră o femeie. Femeia fuse tinără și frumoasă.

— Se uită mirată la Ilie și zise speriată:

— Noapte bună!

Ilie își ridică și ochii văzând frumusețea femeii, își căscă gura. Și vru să arunce o bombă spre ea...

Femeia îi sări în gât inșe și început să-l lingusească:

— Dragă... dragă, nu me cunoști?

— Mario, — Mario... bolborosi Ilie cu bucurie dureroasă... tu ești, tu?

Da, fuse Maria, Maria sa... Maria din tinerețe.

— Mi-a murit tatăl și am fost silită să părăsesc vatra părintească. Crezui că va fi bine dacă te voi cercetă...

— Da, bine... Rspunse Ilie și o coprinse în brațe și început să-i fure mierea buzelor...

V.

Ceea ce ve mai spun despre Ilie nu este pe veci minciună. Ilie mai nu gătește bombe și abzise de a fi revoluționar. Se făcū architect și luă pe Maria de soție... Ș'a creat o nouă lume de fericire pe care nu are de gând să o prăbușească cu bombă esplosivă...

Emil Isac.

Iubire.

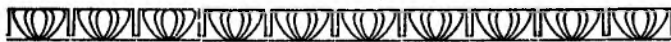
*Din geana ta când ai scăpat
Întiul dar de lacrimi,
În suflet dor mi-ai semănat —
Iubire fără patimi...*

*Și ochiul tău când m'a 'nvălit
În pânda-i albăstrie,
Spre bolți iar dorul mi-a plecat
În lungă surgunie.*

*Și când ușor îmi legănai
O doină de acasă,
Copila mea eu te-am ales
Pe veci să-mi fii mireasă.*

Dragomirna.

V. Loichița.

La internat.

Imitație după Henri Lavedan dela Academia franceză.

Persoanele:

*Mioara, 16 ani Ileana, 16 ani
Ionica, 15 ani Ana, 14 ani.*

Scena se petrece pe o bancă în grădină sau în sala de recreație,

Ionica. Tu câte ai Ileano?*Ileana.* Doue sute cincizeci.*Ionica.* (Mioarei.) Dar tu?*Mioara.* Șase sute.*Ionica.* Breeel... Dar tu Ano?*Ana.* O mie o sută nouă!*Ionica.* Nu spune!!?*Mioara.* Atâtea?*Ana.* Nu sunt multe. Imi lipsesc o grămadă.*Ileana.* Ei bravo! Poate n'o să le poți aduna nici odată... O ființă care ar avea toate cărțile poștale ilustrate din lume... prea ar fi fericită, eu cred că nici n'ar putea trăi.*Ionica.* (Transportată.) Ar muri de bucurie!*Ileana.* ...Ș-apoi... Nu, nu e cu puțință așa ceva., sau poate numai prin romanele pe cari noi, durere. nu le putem încă ceti.*Ana.* Și eu totuși nădăjduesc să le am odată, odată pe toate!*Mioara.* Odată, odată... Când vei fi măritată; când vei fi bătrână cu un cârd de copii... Atunci?*Ana.* Da. Mai ales că am să iau un bărbat bogat. Fiind că pentru colecția mea de ilustrate îmi trebuie un milionar. Așa un american care să fie vre-un rege al mașinelor... vre-un prinț al conservelor... sau așa ceva.*Mioara.* De ce nu rege al cărților poștale?*Ana.* Bine zici. Atunci nu mi-ar mai lipsi nici una.*Ionica.* Și câte zici că ai până acum? o mie o sută?...*Ana.* Și nouă...*Ionica.* De care?*Ana.* Vederile mai însemnate ale tuturor orașelor mari din lume; (Se dăinăie pe bancă.) chipu lui Ștefan cel mare; toată colecția dela tipografia „Luceafă-

rul“ din Pesta; pe Schiller, pe Goethe, pe Papa Leon, pe Wagner, pe Novelli, pe Pantazi și câte... nu le mai țin minte..

Ileana. Pe împăratu l-ai?*Ana.* Ba bine că nu. Am și pe Carol, pe Wilhelm al II, pe Alfonso al Spaniei, pe Krüger, pe Oyana...*Ionica.* Și cum le-ai adunat?*Ana.* Le cumpăr. Toate părălutele mi se duc pe cărți poștale. Imi trimite mama bani pentru mărunțișuri, ca mânuși, panglică, cordele la ghețe și altele... iar eu... umblu și fără mânuși, mai las părul și nelegat și cumpăr din greu la cărți poștale. Un văr al meu mi-a făgăduit că îmi trimite unele nouă, frumoase de tot, cu insula Martinica; să văd vulcanu, flăcările și oamenii cum fug înspăimântați... Poate îmi trimite și cutremurul din Calabria.*Ileana.* Eu aștept nește ilustrate cu scene din resbelul ruso-japonez, și din revoluția asta groaznică rusească... Unu... me cutremur (se cutremură toate) Dar tu nu faci colecție Ionico?*Ionica.* Ba da, dar... cum să-i zic? parțială...*Ana.* Cum așa?*Ionica.* Adun numai mutrele scriitorilor celebri.*Ileana.* Moderni? cari sunt încă în viață?*Ionica.* Bineînțeles! Ce am eu cu Schakespeare, cu Racine, cu Goethe, cu Bolintineanu de pildă...*Ana.* Lasă-mă că îmi vine reu — mai ales cu prăpăstiosul acela care își omoară nevasta în vis.*Mioara.* Nu și-o omoară el proasto, e numai poezia...*Ana.* (Înterupând-o.) Ei... tot atât... e anost.*Ionica.* (Urmându-și idea). Pe când mutra lui d'Annuzio, care spunea frate meu că scrie minuni, că roscolește literatura, că scarmână sufletele, și ce știu eu ce mai spunea. Și — de ce să me duc așa departe — umbra lui Iorga al nostru, care aduse puțin cu d'Annuzio, dar ii e superior fiind-că pe lângă toate cusururile și calitățile de om mare mai e și cinstit până în adâncul inimei, pe când despre celalalt am auzit lucruri foarte urâte.*Ana.* Vai da cuminte mai ești tu Ionico.*Ionica.* Ce vrei dragă, me ocup mult cu literatura; asta e slăbiciunea mea. Ș-apoi știți, eu nu me mulțumesc cu una cu două; pe lângă portret, țin să am și autograful persoanei, adresat mie anume.*Ileana.* Ce spui dragă?*Mioara.* Nici mai mult, nici mai puțin?*Ana.* Și cum faci?*Ionica.* Am nenumerate mijloace. Mai întâi le scriu. Imi procur un catalog cu operele lor și încep cam așa: „Domnule!...”*Ana.* Nu faci nimic nou, draga mea, căci și eu scriu tot așa, numai în loc de „Dle“ pui „Măiestre“ sau „Stă...”*Ionica.* Hm... banalități — ar zice unchiu meu.*Ana.* Ba sună foarte frumos.*Ionica.* În sfârșit... eu scriu „Domnule o admirătoare necunoscută ar fi cea mai fericită și recunoscătoare dacă ați binevoit să-i înapoiați alăturata carte cu prețioasa dvoastră iscalitură.“ Sau: „Dle, o biată învățătoare de pe sate care se mângăie cu scrierile dvoastre în ceasurile grele de singurătate...” etc. Sau: „Am împlinit la 23 Martie st. v. 16 primăveri și ieri pe ascuns, am cetit cel mai nou roman al dvoastră „Verde ca stejarul“, Doamne ce frumos! Cât spirit,

cât farmec și cât m'ați ferici cu un cuvânt numai unul pe această cartă"...

Ileana. O bată-te norocul, că minunată mai ești!

Ionica. Sau: „Sunt bolnavă și cine știe cât mai am de trăit...” „Și dai-mi câte-va versuri din „Fata tinăra pe patul morții“...”

Ana. Cum? cu Bolintineanu?

Ionica. Da, ca să vadă că cunosc și literatura veche sau vechi...tura, cum zice frate meu. Sau:...

Ileana. Ei destul, destul, oprește-te!...

Ionica. N'am isprăvit. Nu știți câte mai am. Acî me fac o bătrână dornică de mângăere; acî o contesă; acî o studentă doritoare de a se însurî; acî o funcționară dela poștă sau telegraf; acî o italiană; acî o englezoaică... Unchiul meu zice ca numai jidancă să nu me fac, că nu mi-ar răspunde nimeni.

Mioara. Ah cum aș vrea să cunosc și eu pe unchiul teu; trebuie să fie un om cuminte.

Ana. Eu pe frate-teu aș vrea să-l cunosc Ionico; me prind că toată ziua te face să rizi...

Ionica. O — și încă cum!

Ileana. Eu aș vrea să am cunoștința vărului teu. Ano, poate mi-ar trimite și mie cărți poștale cu vederi din Martinica și Calabria.

Ana. Las'! nu-l mai cunoaște și tu, că atunci nu mi-ar mai trimite mie... Ș-ai scris la mulți Ionică?

Ionica. Vezi bine.

Ileana. Și îți răspund toți?

Ionica. Mai toți. Nu dintr'o dată. Mulți nici a doua oră, dar îi săcăi până se hotăresc.

Mioara. Adecă le scrii de mai multe ori?

Ionica. Până nu mai au încotro. Cu stăruința ajungi departe. Incerc în toate chipurile, până nimeresc fraza care le convine domniilor lor. O, dar e greu să le scriu pe plac. Unii mi-au scos sufletul până să-mi deie o iscălitură.

Ana. De pildă?...

Ionica. Nu se spune. Secret profesional, cum ar zice. —

Ileana. Unchiul teu?

Ionica. (Strămbând gura.) Ba frate meu...

Mioara. N'ai luat Academia de-arându?

Ionica. Nu. Am luat așa, dela străini pe cei mai de frunte: Ibsen, Tolstoi, Sudermann și alții — iar dela noi pe toți.

Ileana. Și fruntea și pleava?

Ionica. Dacă-ți spun că pe toți! Ș-apoi la noi cine mai știe care-s buni și care-s proști. Pe care-l laudă Iorgu, îl critică Densușianu și pe care-l declară toți de milă, îl premiază Academia...

Ana. Astea me prind că nu sunt din capu teu, le-ai auzit și tu dela...

Ionica. (Restită.) Auzit, neauzit... e vorba că e așa. Și până când nu mi s'o permite să citesc tot ca să me dumiresc eu singură, nu pot să știu care-s buni și care-s rei și vreau să am mutrele tuturor.

Mioara. Și îi ai pe toți?

Ionica. Cărțile poștale da, dar iscălituri îmi lipsesc multe. N'am pe Sadoveanu.

Ileana. Pe novelistul acela gras, gras.

Ionica. Da.

Ileana. Care scrie în „Sămănătorul“ ceva cu o floare...

Ana. Da, da; ceva ofilit.

Mioara. Dșoara Lelia zicea că mai bine ar face să scrie numai romanele, că în romanele e neîntrecut.

Ionica. Intr'adevăr, romanele le cam lungeste...

Ana. Cine a zis frate-teu sau?...:

Ionica. Ana, nu fi limbută că se strică căruțu.

Ana. (Punând mâinile în piept.) Ne rugăm de iertare.

Ileana. Ia nu ve certai.

Mioara. Da pe Vlăhuța îl ai?

Ionica. De mult.

Ileana. Pe Vlăhuța aș vrea și eu să-l am cu autograf.

Ionica. Acuma, paște murgule iarbă verde... Am auzit că de când s'a însurat nu mai dă nici o iscălitură.

Ileana. Dar pe Iosif?

Ionica. Il am.

Mioara. Ia spune ce ți-a scris Iosif?

Ionica. Nimic afară de iscălitură; trebuie să fie foarte sfios.

Ileana. Dar Iorga?

Ionica. O cugetare — n'o țin minte pe de rost (în parte.) Nu mi-a scris nimic, dar sper.

Ana. Vezi că nici nu vei fi înțeles... sau nici nu ți-a scris... Eu am pe Gorun.

Ionica. Iar ești moțată. Și nu-i adevărat, pe Gorun nu-l ai, Gorun prea e ursuz nu se apucă de corespondență cu al de noi.

Mioara. Ei, dar pe Maiorescu tot nu-l aveți nici una.

Ionica. (Esaltându-se.) Ba eu îl am... și am și pe Gane și pe Negruzzi și pe Caragiale... și pe Carmen Sylva și pe Maria Cunțan și pe Constanța Hodoș...

Ana. (Își astupă urechile.) Ai isprăvit?

Ionica. Mi se pare că ți-e năcaz. Am și pe Hajdău...

Ana. Și eu am pe Kalinderu.

Mioara. Carta aceea vei fi cumpărat-o la expoziția agrară, nu ți-a iscălit-o el.

Ana. (Topindu-se de ris, asvârle cu o carte în sus.) Trăiască... trăiască!...

Ileana. Ah nu sbieră așa! O să ai colecție minunată Ionica. Dar ce-mi vine în minte... sărăcuța de tine...

Ionica. Ce ți-e?

Ileana. Cunoști tu scrisul acestor autori?

Ionica. Nu, dar pentru-ce?

Ileana. Ești tu sigură că răspund ei însuși la cererile tale?

Ionica. Cum? Ai putea crede?...

Mioara. Ce e drept, am auzit că de multe ori...

Ionica. Ih... mai tăceți cu prostiile voastre!...

Ileana. Ce ai zice, sărăcuța de tine, dacă ți-ar fi răspuns de pildă, lacheul lui Maiorescu?

Mioara. Sau chiar vre-un secretăraș.

Ana. Ei și ce lucru mare!... Credința te mântuie! —

Ionica. Nu, nu! Nu se poate. N'ar fi putut avea nici unul cruzimea să me păcălească astfel!...

Ana. Dar dacă nu știu cine ești?... Dacă nu bănuiesc cât ești de isteată și hm! hm! (Se netezește pe obraz clipând din ochi.) Pot să creadă că ești cine știe ce hădă bătrână și să zică: ia răspunde dle secretar cuconiței acesteia, că m'a amețit... Și secretarul, băiat vesel, vre-un student — ca să ridă...

Mioara și Ileana. Firește ca să ridă...

Cu nepoșica

Ionica. (Lovindu-se peste frunte.) Ah fetelor, fetelor, ce ghimpe mi-ați împlântat în inimă! Voi face tot posibilul să-mi procur prin frate meu scrisori de ale dlor și dacă me vor fi înșelat... Ana...

Ana. Ei ce o să faci?

Ionica. O să-mi răzbun! O să le scriu astfel de insulte și obrăznicii!...

Ana. Ba știi ce? Ascultă de sfatul meu. Trimite-le mai bine fotografia ta — știi pe aceea unde ești mai frumoasă... și atunci poți fi sigură că îți vor răspunde; fie ca să-ți fie o morală, fie ca să-ți mulțumească — dar înșfârșit îți vor răspunde. Eu am făcut așa de mai multe ori...

Mioara. (Indignată.) Foarte reu ai făcut. — Și ve sfătuiesc să colectați mai bine scrierile decât portretele autorilor noștri celebri.

Ileana. Și eu sunt de părerea Mioarei. Scrierile sunt cu mult mai frumoase și mai de preț.

Ionica. (Înțepată.) Prea sunteți înțelepți!

Ana. Și cu toate astea, știi tu că bine zic ele Ionica! că de îi vei lua pe toți de-arându, nu e unu frumos... spune și tu?

Ionica. Asta de — cam așa e (s'aude un clopoțel) afară de Zamfirescu. — Vai de mine, sună de intrare! (Se scoală toate și se îndreaptă cu grabă spre clase).

Ana și Ionica. (Apucă pe celelalte doue de plete și strigă.) Trăiască înțelepciunea!

Mioara și Ileana. (Se sbat.) Au! Au!

Toate. Adio ilustrate!

A. O. Maior.

Îngerul.

— De Andersen —

„De câte ori moare un copil bun, un înger din cer se coboară pe pământ, ia copilul mort în brațe, deschide aripile largi, cutrieră toate locurile, care le-a iubit copilul, și culege un mănunchi de flori. Florile le duce la Dumnezeu, pentru a le face să renflorească în cer mai frumoase decât erau pe pământ. Dumnezeu strânge florile la pieptul seu, și de care îi plăcea mai mult, o sărută. Sărutarea aceasta îi dă un glas, care se unește cu glasul celor fericiți.“

Iată ce povestă un înger, ducând un copil mort cătră cer, și copilul ascultă ca prin vis. Eci sburau peste locurile, unde copilul se jucase, și deasupra grădinilor presarate cu flori admirabile. „Care să le culeg, ca să le sădim în cer?“ întrebă îngerul.

Aproape de ei eră un trandafir sălbatic; înse o mână reutăcioasă îi rupsesse cotorul, astfel încât crengele încărcate de boboci abia desfăcuți, atârnavu și se uscau de toate părțile

„Sermanul trandafir, grăi copilul: ia-l, ca să înflorească aproape de Dumnezeu“.

Și îngerul l-a luat. El a îmbrățișat copilul; copilul a deschis ochii de jumătate. Iar după aceea amândoi culegeau pretutindenea florile cele mai frumoase, fără a desprețui gura leului, și barba împăratului, de multe ori ne băgate în seamă.

„Noi avem acum destule flori, zise copilul; și îngerul a făcut un semn, de aprobare, dar n'a sburat încă la Dumnezeu.

Se făcuse deja noapte, pretutindenea eră adâncă tăcere; ei sburau de asupra unei strade mici și trâmte, pline de grămezi de paie, de cenușe și gunoi. Eră-zia mutatului; toate farfuriile sparte și toate hâr-

burile aruncate pe stradă, dădea străzii o priveliste respingătoare.

Îngerul arată copilului, în mijlocul acestor frânturi, o oală de flori spartă, o bucată de pământ căzuse din ea cu rădăcinile unei flori de câmp, veștezite și aruncate.

„S'o ducem cu noi“, zise îngerul; în sbor îți voi spune pentru ce s'o ducem“.

Ei s'au ridicat în aier, și îngerul a început să-i istorisacă:

— Acolo jos în strada întunecoasă, într'un fef de pivniță, locuia un serman băiat bolnav. Din frageda copilărie, el zăcea fără încetare. Câte odată, când se simția mai bine, el se preumblă împrejurul odăii cu puterea cârgelor, atâta eră tot. Vara razele soarelui străbăteau din vreme în vreme în odaia aceasta plină de mizerie; atunci mititelul se încălzia la soare, privia sângele roșu cum circula în degetele sale delicate și strevezii, zicând, „Astăzi, mulțumesc lui Dumnezeu m'am putut plimbă“. El nu cunoștea verdeța mareată a pădurii, decât dintr'o ramură de stejar, care i-a adus-o băiatul vecinului. El ținea ramura de asupra capului său, și-i se părea că astfel se odihnește sub arborii cei mari, cu soarele în față, și cu cântecul minunat al păsărelor, în loc de muzică.

Intr'o zi de primăvară copilul vecinului i-a mai adus câteva flori de câmp, dintre care una din întâmplare avea rădăcină. El a sădit-o într'o oală, și a așezat-o în fereastră aproape de pat. Sădită de o mână norocoasă, ea înfloriă în fie care an. Aceasta eră grădina băiatului bolnav, singura sa comoară pe pământ; el o udă, o grijiă și o așeză totdeauna așa ca să nu pieardă nici una din razele soarelui, care pătrundeau prin fereastră. Astfel floarea se desvoltă și se făcea tot mai frumoasă, ca și visurile lui; ea înfloriă pentru el, pentru el respândia parfumul său și se uită cu drag la el. Când bunul Dumnezeu a chemat pe copil la sine, copilul s'a plecat asupra ei înainte de-a muri. A trecut anul de când copilul murise, și a trecut anul de când floarea a ramas floarea uitată pe fereastră, și s'a uscat. La o zi de mutare oamenii au aruncat-o în mijlocul gunoaielor din stradă, și noi am cules această sermană floare veștezită în buchetul nostru, pentru-că ea a făcut mai multă bucurie, decât cea mai bogată floare din grădina unei regine.

— „Dar de unde știi tu toate acestea? întrebă copilul“.

— „Le știu“, response îngerul“, fiind-că eu însumi am fost băetelul bolnav, care umblă în cârge. Eu cunosc bine floarea mea“.

Și copilul deschizând ochii, s'a uitat în fața strugucitoare și mândră a îngerului. În minutul acela ei au intrat în împărăția Domnului unde bucuria și fericierea sunt vecinice. Când bunul Dumnezeu a strâns copilul la inima sa, i-a crescut aripi ca și la cealaltă îngerii, și ținându-se de mână amândoi sburau împreună mai departe. Bunul Dumnezeu a strâns la inima sa și celelalte flori, dar pe sermana floare de câmp veștezită a sărutat-o, și de odată ea a căpatat glas și a început să cânte ca îngerii, care fluturau în jurul Domnului, în cercuri largi în infinit, toate pline de fericire. Și astfel, cântau toți, mari și mici, copilul binecuvântat și floarea de câmp, care fusese aruncată uscată între murdării, pe o stradă întunecoasă și strămtă.

Traducere de:

Tia Hodoș

Boalele scrofuloase ale ochilor la copii.

Una din boalele sângelui ce produce mai des boale de ochi la copii, este fără îndoială scrofuloza.

Scrofuloza dacă nu duce așa de des la pierderea ochilor ca versatul și oftalmia noilor născuți, cu toate acestea este o boală destul de gravă pentru vederea copiilor.

Boalele scrofuloase la ochii copiilor se ivesc mai de obicei în prima copilărie și sunt de temut pentru că se repetă des, și la fie-care îmbolnăvire lasă urme neșterse asupra ochilor.

La copiii scrofuloși se bolnăvesc atât învelișurile ochilor, precum pleoapele, cât și ochiul chiar.

Din cauza frecvenței boalelor de ochi la copii sub influența scrofulozei, le vom descrie pe rând, precum și mijloacele spre a le combate la timp și în mod sigur.

Din partea pleoapelor ne întâlnim mai întâiu cu o inflamație a marginii libere a lor, adică acolo unde se găsesc asezate genele ochiului.

Această inflamație se arată la copiii slăbănogi, delicați, cu fața palidă, cu părul blond, sarbezi și buhăiți la față.

Marginele pleoapelor în loc de a fi subțiri, palide și ascuțite ca în starea normală, sunt inflamate și roșii, genele la rădăcina lor sunt acoperite cu coji mici gălbui din care ese în multe cazuri și puroiu. Genele în loc de a fi îndreptate înainte, sunt strimbate în toate părțile și în multe locuri căzute de tot.

Când boala a ajuns așa de departe ca ochii să fie roși și lăcrămânzi, ca genele să fie căzute, atunci acești ochi nu vor mai fi nici odată sănătoși, căci le lipsește un organ care împedecă intrarea în ochi a prafului și a țerănei prin vânturi și altele.

Aceia dintre copii, cari prin neingrijirea acestei boale au perdut genele de la ambii ochi, poartă mai târziu ochelari negri ca să ascundă pe de o parte aspectul urât ce-l produce lipsa genelor: iar pe de altă parte să-și pună ochii la adăpost.

Dacă starea scrofuloasă a sângelui copiilor predispune în mod sigur la inflamația pleoapelor, apoi desigur că necurătenia este una din cele mai principale cauze ale acestei boale.

Pentru acest motiv mijlocul cel mai simplu și mai la îndemână pentru a preveni în parte boala și chiar a o vindeca la începutul ei, sunt spălăturile dese ale feței și ochilor copiilor cu săpun și apă. Aceasta nu este numai o regulă igienică, dar chiar un remediu. Se va întrebuiți mai cu deosebire săpunul de păcură, cu care se vor spăla cu îngrijire fața și ochii copilului în fie-care dimineață.

Dacă boala a făcut progrese mai mari, în special când ochii încep a deveni lăcrămânzi, după spălăturile cu săpun făcute dimineața, se vor unge părțile pleoapei acoperite de coji cu puțină pomadă albă sau galbănă de mercur în doza de 2 la sută. În acest mod se va oprî progresarea boalei și sucirea sau resturnarea în afară a pleoapelor, care se pot vindeca numai prin operație.

Altă boală de ochi la copiii scrofuloși se arată chiar pe ochi și mai des pe lumina lor.

La începutul boalei copilul ține capul plecat în

jos, închide ochii și strânge tare pleoapele, fuge de lumină și de soare, ascunde capul între mâni și refuză chiar jucăriile cari altă dată erau cea mai mare bucurie a lui.

Această temere de lumină, acest spasm al pleoapelor, ține atât timp cât boala de pe lumina ochilor nu încetează și uneori chiar după vindecarea ei.

Un vestit doctor englez unume: Mackensie ne istorisește că un copil care suferia de bube scrofuloase pe ochi și n'a fost îngrijit, a ținut ochii închiși un an întreg, în care timp copilul trecea de orb.

Dacă prin vorbe dulci, sau cu ajutorul medicului depărtăm pleoapele copilului bolnav, vedem pe lumina ochiului sau pe marginea ei, una sau mai multe bubulițe albe sau alb gălbue de mărimea unui bob de meu sau și mai mari, însoțite de roșeață a ochiului și de lăcrămare, fără scurgere de materii mucoase sau purulente din ochi ca în alte boale.

Dacă buba sau bubulițele nu pătrund adânc în lumină, se vindecă mai curând, dar lasă pe ea pete mici albe; dacă bubulițele sparg și mănâncă mai mult din lumină, atunci lasă niște pete groase albe care nu se mai șterg nici odată.

Ușor putem înțelege că asemenea pete fiind mai multe pe lumina ochilor, vederea va fi slăbită și copilul când va fi mare va avea mult de suferit.

Nu putem sfătui în de ajuns pe părinții copiilor ca să poarte cea mai pie îngrijire de ochii copiilor, cari au fost declarați de medic ca supuși influenței stărei scrofuloase sau limfatice a sângelui. Dacă ochiul fără cea mai mică îndoială este cel mai nobil, mai delicat și mai trebuincios din toate simțurile omului, cu atât mai mult trebuie îngrijit și ferit de toate infecțiile.

Știut este că copilul până la vârsta de cinci ani își petrece timpul mai mult pe jos, și culege cu mâinile diferiți germeni infecțioși pe care îi transportă la ochi.

Să mai ținem socoteală și de următoarea împrejurare nefavorabilă copiilor scrofuloși:

Dacă influența aerului rece, intrarea în ochi a prafului și a diferiților germeni, produc la un copil sănătos numai o ușoară roșeață a ochiului și puțină lăcrămare, din contră la un copil scrofulos sau limfatic, va produce desigur sau inflamația pleoapelor, sau bube pe lumina ochilor, pe față, pe cap, pe urechi.

Această boală ține de obicei zece până la cinci-spre-dece zile și dacă e îngrijită dela început se vindecă fără urme vizibile. Combaterea boalei e simplă. Indată ce vedem că copilul fuge de lumină și ține ochii închiși, căldura aplicată pe ochi sub formă de coprese calde cu ceaiu de mușetel, ne dă servicii mari. Dacă boala nu se risipește, pe lângă compresele calde, introducem în fie-care dimineață în ochiul bolnav, pe la unghiul din afară al lui, cu o peniță curată de pasere, cât un bob de linte, alifie albă sau galbenă de mercur în doză de 2° sau arătăm bolnavul unui medic.

Înainte de a termina, nu putem în destul recomandă părinților de a supraveghea sănătatea copiilor scrofuloși sau limfatici; de cari din nenorocire avem foarte mulți în țara noastră.

Vom avea grija lor mai eles în timpul de la in-

tercat până la etatea de 8 ani, căci în acest timp se arată cu deosebire boalele scrofuloase ale ochilor. Vom îngriji de regulile igienice ale scrofuloșilor: hrănirea bună, exercițiu, conținut la aerul curat, pentru a combate ast-fel mizeria fiziologică, iar pentru ochi cea mai riguroasă curățenie.

Dr. C.

Sectarii cari se îngroapă de vii.

În satul Ternovka al sectarilor, care e pe malul Nistrului, la distanță de o jumătate de oră de orașul Tiraspol, în Rusia, s'a petrecut o dramă de nebunie religioasă, care a provocat o mare groază în toată Rusia. Între numeroasele secte ale Rusiei, aceea a rascolnikilor ocupă primul loc.

Existența acestei secte datează din anul 1650 și partizanii ei nu recunosc poruncile bisericii rusești, nu se închină la icoane, nu vor să știe de popi; dâșii duc o viață tăcută și își regulează existența după ordinul profetului sau profetei ce și-au ales ei înșiși.

În Ternovka locuiesc acum un număr destul de mare de sectari cari își țin într-o casă mare adunările secrete. Ca conducătoare nominală a adunărilor figură o sectară bătrână, anume Kovalev, fiul ei, în vârstă de 24 de ani și unul din sectari anume Teodor Fomin. Sufletul sectei erau înse profeta Vitalia, o femeie venită din Cherson, anume Vjera Mokejeva, și ajutoarea acesteia, Polja.

Pe la sfârșitul anului trecut, Vitalia începuse să turbure pe sectarii dela Ternovca cu prorocirile ei despre evenimente groaznice ce aveau să se întâmple. Ací zicea că peirea lumei e apropiată, ací că o să vie Antichrist și o să trimită pe sectari la Siberia. Adunările luară acum un caracter extatic; cei adunați se despărțeau plângând cu lacrimi fierbinți și zguduți de spaimă.

La începutul lui ianuarie, anul acesta, se petrecu în Rusia un eveniment care întări credința nebună a sectarilor despre venirea lui Antichrist; s'a făcut numărătoarea generală a populațiunii din toată Rusia. Vitalia s'a folosit de acest fapt pentru a convinge pe sectari despre adevărul prorocirilor sale.

Ea a adresat un mesagiu către credincioșii sei, în care zicea:

„Noi suntem creștini. Inovații nu trebuie să primim sub nici o condițiune; nu ne vom înscrie numele și pronumele după metoda cea nouă. Christos e patria noastră, numele nostru și onoarea noastră. Această înscriere de nume ne înstrăinează înse de Christos și de religiunea noastră creștină. De aceea declarăm scurt și cuprinzător că nu ne supunem noilor legi, ci mai bine suferim moartea în numele lui Christos“.

Când statisticienii trimiși de guvern, sosiră la Ternovca și voriră să numere populația, li se răspunde cu cuvintele Vitaliei.

Și de abia plecaseră statisticienii din sat, când Vitalia începuse să predice că sfârșitul lumei e apropiat, că Antichrist o să vie în curând și că de aceea e mai bine ca să moară cu toții de bună-voie pentru ca să scape de inspitele lui Satan.

Cuvintele Vitaliei au fost crezute, și așa, în noap-

tea de 4 spre 5 ianuarie anul trecut, s'au îngropat de vii primul detașament de sectari. S'a făcut o groapă lungă de 5 arșine, lată de 4 și adâncă de mai bine de trei arșine.

Când groapa eră gata, s'a intonat un cântec de moarte și zece persoane s'au scoborât în groapă, având înaintea pe bătrânul Kovalev, care intonă cântece religioase. În ultimele minute părtașii acestei sinucideri colective se aflau cuprinși de farmecul religios în cel mai înalt grad; dâșii cântau innuri de bucurie, se îmbrățișau, se sărutau, fiind siguri că după o scurtă suferință aveau să treacă la fericirea vecinică.

După asta groapa fu astupată cu pământ de tînărul Kovalev și de sectarul Fomin. La patru zile în urmă, și anume în noaptea de 8 spre 9 ianuarie, acest act spăimântător de fanatism religios s'a repetat în aceleași împrejurări; alte zece persoane, între cari bătrâni și copii, au fost îngropate de vii de către tînărul Kovalev, Tomin și Vitalia.

În sfârșit, autoritățile au aflat despre acest act înfricoșător și au arestat pe autorii principali.

În curs de cinci zile arestanții au refuzat de a lua ceva în gură, mâncare sau beutură, și lucru foarte curios, procurorul i-a pus atunci în libertate, dându-i sub supravegherea polițienească din Ternovca.

De îndată ce se întoarsese în sat, Kovalev săpă o altă groapă și îngropă de vii patru femei, între cari eră și mama sa și nevasta sa, tineră și foarte frumoasă. Profeta Vitalia s'a îngropat ea singură dimpreună cu doue călugărițe și un băiat.

Aceasta eră pe la începutul lui aprilie și atunci Kovalev a fost din nou arestat.

În cursul instrucțiunii, Kovalev a declarat că îi pare foarte reu că n'a găsit pe nimeni ca să-l îngroape și pe dânsul și spuse tot de odată că ar fi ucis cu propria sa mână pe frații sei, dacă dâșii ar fi cerut aceasta.

Acum se zice ací că în satul Ternovca s'a descoperit o nouă groapă în care au fost îngropate de vii patru persoane. Astfel se confirmă presupunerea savanților ruși cumcă numărul persoanelor îngropate de vii e mai mare decât acela stabilit mai nainte.

Dujmanii culturii poporului rusesc pot să vadă din tragedia dela Ternovca, ce fructe aduce și dă întunecul intelectual în care sunt ținuti țeranii ruși.

Cimilituri.

Ciumelciu ciumelciu, turturaș într'un picioraș?
(Curechiu.)

Fugi creață pe calea de ieri de dimineață.
(Mătura.)

Ici banc, tanc în vale ninge.
(Sita.)

Tinghi linghi me pe cale.
Codobaz se trage 'n vale.
(Olul.)

Dacă o deschizi ai mare, dacă o închizi e mică.
(Brișca.)

Albia în paie.
(Ouele.)

Hodu în pod.
(Fumul.)

Culese de: V. Sala.

„Muza Română“.

Prietinii muzicii și ai persoanei dlui profesor Iacob Mureșianu au primit nu de mult o listă de subscripție pentru revista cu titlul din frunte. Acest prilej este binevenit spre a face unele constatări ad rem. Următoarele:

Faptul, că d. Mureșianu nu se încumetă a-și porni la drum revista de-a una, fără arvună, fără să-i asigure sprijinul publicului prin plățirea înaintea a abonamentului, acest fapt mărturisește fără de voie cu cât de puțină inimă și credință în biruința neapărată a întreprinderii sale, s'a hotărât neasemănatul măiestru a trezi la nouă viață — acum a treia oră — singura revistă muzicală de dincoace de Carpați, și cu tendința ei (cultivarea muzicii populare) unică în tot cuprinsul pământului românesc. Nici că se putea alintea. Doue încercări, încordate încercări, înglodate în balta indiferentizmului firesc, fac să se mai potolească entuziasmul și să se împletească cu chibzuială încrederea! Privind mai adânc în „psihologia“ revistei ce nu vrea să se dea odată cu capul, vom da peste simptome prețioase cercetătorului de povețe. Pricina tănjierei e foarte pestriță. O leacă de istoric ne va lumina.

Aparința cea dintâi a „Muzei Române“, la 1884, se întâmplase tocmai pe vremea, când în viața noastră socială se iscă o puternică mișcare pentru a mântui de peire și a da o formă artistică chipurilor și obiceiurilor etnice, ce revarsă caracterul de rasă aparte asupra noastră. Aproape tot cărturarul era folklorist, și adună comorile neprețuite ale poeziei populare, dându-le altora. Damele făceau strădalnică propagandă verbală, în interesul costumului țărănesc de femei. În politică o bună și ieftină îndreptare spre prețuirea și luminarea opinarului. La petreceri o deosebită atenție danțurilor românești, ceea ce culmină încheierea „Romanei“. Măiestria românei la țesut și cusut era de mult cunoscută, etc... Atât era de firesc, deci, ca d. Mureșan să scoată o revistă pentru cultivarea și a muzicii populare! În România avea „Muza“ dsale doi tovarăși, tineri, și aceștia, pe „Arta“ în Iași, și pe „România Muzicală“ în București. Pe când înse acești doi, ascultând de instinctul conservării speciei, se puseră în serviciul tuturor artelor, în genere, „Muza“ vrea să rămână numai și numai buciom. — Decât, un an de viață îi fu destul, ca să ieie seama că nu se poate năvăli cu lumea aceasta, și își plecă capul spre odihnă, până se vor mai schimbă vremurile.

În 1895, „Muza Română“ iară se coboară de pe Helicon. D. Mureșan scade fețele ei la 8 din 16 și abonamentul asemenea la jumătate. Crezând că pricina căderii de acum zece ani se găsește în acea reu observată împrejurare, că materialul muzical înfrecea cultura muzicală a publicului, dsa hotărăște a se ocupa cu a doua încercare, aproape exclusiv cu

doinele și jocurile populare, al căror farmec impresionează mai de grabă și se poate esecută mai ușor. — Nici aceasta a doua încercare, reformată, nu aduse mai aproape de îndreptățile nădejdi, și Muza trece în anul 1896 cu doue pene smulse, redusă la 6 pagini. Și în chipul acesta abia un jumătate de an o mai duce. Dl profesor nu știe să bage măestrit, viață în ea, cu dedicații, cu innuri ocazionale, și cu cuprinderea câtor de mulți inși în cercul interesării redacționale!

În faur 1, Muza va apare, poate, a treia oră, și dacă va apune, și asta va fi a treia oră, dar nu va fi de-o-camdată. Și dacă totuș ne-ar lovi aceasta nenorocire, ea s'ar esplică numai prin întoarcerea la greșelile din trecut.

Sunt trei la numer. Editorul, a făcut reu, de silă ca de voe bună, că monopolizase revista pentru operele dsale și ale unui mic cerc de diletanți cu erudiție locală. În anul întâi abia doue nume streine cât mai variază cu al lui Iacob Mureșan. În anul al doilea, se amestecă mai des nume de compozitori și culegători, înse afară de Auner (odată) nici unul din Regat, și afară de Porumbescu (odată), nici unul dintre cei cunoscuți tuturor și admirați de toți. Tot elevi de ai editorului. Ce e drept, arta muzicală încă nu ajunsese la o dezvoltare așa de întinsă, ca adoratorii cutărui măiestru celebru, și ucenicii cutărui gen deosebit — vai, când vom urcă noi atâtea genuri și măiestri! — să se grupeze în atâtea și atâtea clicuri; înse dacă „Muza R.“ va rămânea și mai departe o revistă personală, dacă d. Mureșan nu va voi să câștige tovarășia celorlalți măiestrii ce nizuesc către acelaș scop cu dânsul, — me tem să nu o fi zis într'un ceas reu prorocia de mai la deal.

O bună alegere a materialului literar va face mult. Biografii ale celebrităților în republica muzicii sunt foarte potrivite. Nu e iertat, înse, a o uită, că pe cetitorul de mijloc îl pasionează mai mult episoade interesante în viața oare-cui, și însușiri, năravuri caracteristice ale oamenilor mari, decât schimbările de aer, sau de ce. Și să-mi dea voie dl profesor a spune, că aderent, ce e dsa al unui ruginit curent în literatura noastră, numai strică își poate cu bucăți literare la poeziile ce le publică mai de mult. Trebuie: o îngrijită cronică muzicală, în care să ni se dea informație folositoare și critică precisă; o populară și lezne de înțeles teorie a muzicii; analize artistice a muzicii populare din deosebite părți și cu deosebite ocazii.

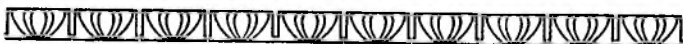
Nu s'a dat decât o singură piesă pentru vioară: a treia greșală din trecut. Ușor se poate brodi, că astăzi Muza va rămânea mai pe jos de cultura muzicală a publicului.

A publicului mare! Căci, precum activitatea dlui Mureșan nu e iertat să se strimtoarească, numai în țeara asta unguerească, mică pentru noi, astfel nici Muza, depositul acelei activități, nu-și va desface marfa numai la noi. Esistența, mai scurtă ori mai îndelungată, a Muzei, atârnă dela popularitatea ce va izbuti să o cucerească în Regat. „Lucaefărul“ ar ști da scumpe povețe în chestia aceasta. Căci ori cât de trainic sprijin va da în rândul acesta mulțimea corurilor noastre și a reuniunilor de cântări, (dle profesor, aceștea vor aștepta multe armonizări pentru voci) nu este de a se uită, că, de când cu rescolirea unității culturale, la noi numai acea revistă și carte

are adevărată viață care e harnică a-și agonisi încrederea și dragostea românilor de ori și unde.

Colo, după învârtoșarea într'o muncă cinstită, Muza se va primeni desigur. Programul ei se va lămurii, și lupta pentru realizarea unor scopuri bine și conștientios stabilite, se va desăvârși, osteneala dlui profesor va fi respălită — și Muza se va ridică iară la 16 pagini, de nu mai mult. Urmând planul seu mai îndărătnic, mai bine cântărind împrejurările, și mai lărgindu-și orizontul, dl profesor nici nu crede la ce rezultate zguduitoare de temelii, o să ajungă cu opera sa, pentru care s'au plinit vremurile. — Vecinii noștri (au acelaș acoperiș!) maghiarii ne dau un exemplu. Muzica poporală are la ei artiști de specialitate. Hai să-i întrecem noi: să înstituiim la conservatoarele din Regat câte o catedră a muzicii poporale. Dl profesor Mureșanu, a sămănat până acum destul, s'ar cuveni să și secere în sfârșit!

Sever C. Dan.

L I T E R A T U R Ă .

Viața Literară. Sub titlul acesta a apărut la București o nouă revistă săptămânală, literară și artistică, sub direcția dlor G. Coșbuc și I. Gorun. În prefața intitulată „Un prim cuvânt“ dnii G. Coșbuc și I. Gorun zic că programe nu vor formula; ori ce s'ar zice, mai la urmă programul unei reviste de ori ce fel rămâne tot numai lista colaboratorilor ei. Nici pretenția de a porni curente noi sau de a înnoi curente vechi, nu are revista. Curente bune, curente sănătoase, zic dlor, au fost în totdeauna în literatura românească și une-ori a voit Dumnezeu, a fost și cine să le urmeze; acele curente se vor adună și azi, și dnii lor cred că nu împoartă atâta trimbițarea, cât susținerea lor prin *scrieri* cari în materie literară constituiesc *faptele*. În nr. prim se publică lucrări de G. Coșbuc, Ion Gorun, G. Tutoveanu, Al. Cazaban, Maria Cunțan, Vasile Pop, Andrei Naum, Gh. Silvan, D. Nanu, Ion Minulescu, Il. Chendi, V. Ciofleac, C. Xenii și T. Pamfilii. Păcat că toată revista e tipărită cu litere atât de mici, încât abia se poate cetii.

„**Orizontul**“. Acesta e titlul unei noue reviste pentru știință și literatură, care a apărut la Cluj. Proprietar, editor și redactor răspunzător e dl Vasile E. Moldovan. Primul număr se prezintă cu un cuprins bogat și variat, ocupându-se în felul revistelor străine, de literatură, arte, științe și politică. De sigur un semn de progres în literatura noastră, pe care îl salutăm cu drag. Apare odată pe lună, costă pe an 10 coroane, un număr 80 fileri.

„**Meseriașul**“ e titlul unei foi industriale și comerciale, care a apărut la anul nou în Lugoj sub redacțiunea dlui Constantin Liuba. Noua foaie apare de-ocamdată tot a doua duminică. Prețul la an 4 cor.

Geloșii, comedie într'un act, localizată din limba germană de Moșul, a apărut la Brașov și se află de vânzare în toate librăriile.

Biblioteca „Marion“. Cunoscutul umorist Marion din București a început să publice acolo o foaie periodică umoristică scrisă toată de dsa. Apare în fiecare săptămână o fașiculă. Prețul câte 10 bani.

Carte pentru copii. În editura librăriei Ciurcu în Brașov a apărut: „Cântece de copii și jocuri“ de dr. A. Bogdan-Horjă. Prețul 32 bani.

Cărțile ilustrate pentru copii. În editura librăriei Ciurcu în Brașov a apărut o serie de cărțile drăguțe pentru copii, cu ilustrațiuni colorate și alte schițe petrecătoare, cari desigur vor fi primite cu plăcere de lumea copiilor. Iată titlurile cărțelilor: Rosalba, Roșioara din spini, Boneta roșie, prețul fiecăreia câte 32 de fileri; — apoi alte trei broșurele mici: Cenușotca, Imblaciul din cer și Prințul Ariciu și prințesa Broască și aceste cu ilustrațiuni colorate. Prețul fiecăreia câte 8 fileri.

TEATRU ȘI MUZICĂ.

Teatru român în Sibiu. Vineri în 19 ianuarie n. s'a reprezentat în Teatrul orașenesc din Sibiu: „Nădrăvăniile divorsului“, comedie în 3 acte de E. Labiche, localizată de I. Malla. Dintre persoanele cari aveau să joace, numai dl Z. Bârsanu este numit.

Serată muzicală declamatorică în Bistrița. Tinerimea română inteligentă din Bistrița, a arangeat în ajunul anului nou o serată muzicală-declamatorică, cu următoarea programă interesantă. 1. Cântec de G. Musicescu. Chor mixt. 2. „Scrisoarea Lucei“ Monolog tradus de Tulia, predat de dșoara Elenuta Domide. 3. Poutpouri național (A Kratochvil, solo de pian executat de dșoara Emilia Cutean. 4 a) Cântec de primăvară de I. Vidu, Chor de dame. b) Veselia. Chor de dame din opera „Lucreția Borgia“ de G. Donizetti cu acompaniare de Quartet instrumental. 5. Ideal. Poezie de G. Coșbuc, recitată de dșoara Elena Monasterian. 6. Quartet: a) Gavotte de Padre Martini; b) Alla turca, Rondo de W. A. Mozart, Violine: Valeria Poruțiu, Emil A. Chiffa. Flaut: George Triff. Pian: Victor Manu. 7. Mugur, mugurel. Doină de G. Dima, solo de bariton cântat de dl Victor Gael cu acompaniare de pian de dl C. F. Rohrbeck. 8. Les Adieux. C. M. Weber Op. 81, solo de pian, cântat de dșoara Zenovia Triff. 9. Dușmancele. Poezie de G. Coșbuc, declamată de dșoara Mărioara Strâmbu. 10. Răsunetul Ardealului, de I. Vidu. Chor mixt cu solo de sopran. 11. La 12 ore din noapte: Salutul anului nou. După mează-noapte dans.

Altă producțiune teatrală muzicală în Bistrița. Reuniunea de muzică și cântări din Bistrița a aranjat acolo în seara anului nou o serată teatrală muzicală. Corul a cântat trei compoziții, de Kirschner, Dima și Vidu. S'au jucat piesele: „Ruga dela Chisetu“ comedie poporală într'un act de Iosif Vulcan și „Vlăduțul mamei“ comedie într'un act de I. Lupescu. În fine dans.

Concert și teatru în Zorlențul-mare. Tinerimea română gr. cat. din Zorlențul-mare, va da mâne sâmbătă la 20 ianuarie n. concert, în care se va declamă o poezie de T. Speranță și se va jucă „Grănițerul“ dramă poporală în două acte. Autorul nu este numit. După teatru dans.

Teatru în Brașov. Societatea sodalilor români „Lumina“ din Brașov a aranjat în ziua de Crăciun, în sala otelului Central nr. 1. o serată muzicală-teatrală. Corul, dirijat de dl Stefan C. Voicu, a cântat

compoziții de D. G. Kiriac și Vidu, însuș dirigentul a executat un solo de violină. S'a declamat. S'au jucat două piese: „Junii bătrâni“ piesă tradusă din nemțește de Brediceanu; „Ioan Păpușarul“ cântonetă comică de V. Alecsandri și „In vis“ comedie într'un act, localizată de A. Vlaicu.

Concert și teatru în Vârșeț. Tinerimea română din Vârșeț va aranja, cu concursul corului român din Coștei, la 21 ianuarie, duminică după Botez, concert și reprezentație teatrală în Vârșeț. Corul va cânta două piese, de Vorobchievici și Porumbescu; dșoara Sidonia Corcea va cânta la pian „Rapsodia românească“ de I. Ionescu, dl învățător George Popovi va predă „Barbu Iautarul“ de V. Alecsandri; dșoara A. Murariu, acompaniată de pian de dșoara S. Corcea, va cânta „Mit dir“ din novela „Der fürst des Kaukasus“; dl A. Schiovu va predă monologul „Herșcu Boccegiu“ de V. Alecsandri. În fine se va jucă o piesă teatrală într'un act de V. Alecsandri.

Concert în Turda. Comitetul parochial gr. or. din Turda a dat cu concursul corului seu bisericesc la 19 ianuarie concert în otelul „Europa“, sub dirigența dlui Laurent Curea absolvent de teologie. Programul s'a compus din 7 coruri, toate românești, de: Dima, Kiriac, Șorban, Porumbescu și Vidu.

Concert în Abrud. Corul bisericesc din Abrudsat a dat a doua zi de Crăciun concert în Abrud în sala cea mare din otelul „Detunată“, dirigiât de dl Oct. G. Simțion. Programul: 1. „Doamne a Tale cuvinte“ colindă, cor mixt. 2. L. van Beethoven: „Cântec de jertfă“ cor bărbătesc. 3. a) Mezzetti – Dima: „Bălcescu murind“ cor mixt. b) G. Dima: „Hei leliță din cel sat“ cor mixt. 4. Oct. G. Simțion: „Ochiul inimei mele“ concert bisericesc, cor mixt cu solo de sopran. – 5. G. Dima: „Noua călugăriță“ cor mixt. 6. ** „Vâlva“ cor cu soli. 7. a) Th. Krausse: „Muzicanții dela Praga“ cor bărbătesc. b) I. Vidu: „Pic“ cor bărb. 8. Conrad. Kreutzer: „Tras-a clopotul de seară“ cor final din opera: O noapte în Granada, cor mixt. – Dans.

Concert în Lugoj. Reuniunea română de cântări și muzică din Lugoj aranjează azi sâmbătă la 7/20 ianuarie concert în pavilionul otelului „Concordia“. Programul: 1. C. Porumbescu – T. Popoviciu: „Imnul nostru“ cor bărb. 2. G. Verdi: „Infelice e tu credevi“. Aria lui Sylva din „Ernani“, cântată de dl G. Oprea, cu acomp. de pian. 3. C. Porumbescu: „Dormi ușor!“ cor mixt. 4. I. Vidu: „Dunărea“ cor mixt și soli, cu acompaniament de pian. 5. G. Coșbuc: „Nunta în codru“ poezie decl. de dl I. Harambașa. 6. Mozart: „In aceste sfinte hale“. Aria lui Sarastro din „Fluerul fermecat“, cântată de dl G. Oprea cu acompaniament la pian. 7. a) F. Bazin: „Corul marinarilor din opera „Călătoria în China“, cor bărb. b) E. Caudella: „Vinul, fetele și viersul“ cor mixt. 8. I. St. Paulian: „Doina“ cor mixt cu acompaniament de orchestră. Acompaniamentul de pian îl susține dna M. V. Branișce.

Concert și teatru în Nădlac. Corul vocal bisericesc gr. cat. din Nadlac a aranjat în seara primă de Crăciun, sub conducerea învățătorului Constantin Savu, o serată muzicală și teatrală, în sala cea mare a Casei comunale. Corul a cântat diverse piese de Savu, Vidu, Muzicescu. Apoi s'a jucat „Dela sat“ piesă în 4 acte de N. Macovișteanu.

Concert și teatru în Brașovul-vechiu. Corul bisericeii române gr. or. din Brașovul-vechiu a aranjat la 6-19 ianuarie, în ziua de Bobotează, un concert cu reprezentație teatrală în sala otelului „Orient“, corurile dirijate de dl St. C. Voicu. Corul a cântat compoziții de T. Popovici, G. Dima, St. C. Voicu; cinci coriști au predat o piesă comică: „Cine crede lesne, ușor se înșeală.“ În urmă s'a jucat piesa „Lecuit“ comedie într'un act de Coriolan Brediceanu. După teatru dans.

Concert și teatru în Cristian. Tinerimea română din Cristian a ținut în ajunul de anul nou o serată declamatorică-teatrală. S'au cântat și declamat diverse piese, apoi s'a jucat „Așa a fost să fie“ piesă teatrală într'un act de Alex Țințariu.

Concert și teatru în Teiuș. Corul plugarilor români din Mihalt a dat a doua zi de Crăciun un concert și reprezentație teatrală. În concert s'au cântat compoziții de G. Dima, Muzicescu, Popovici, Kirchner, I. Vidu. Apoi s'a jucat „Ruga dela Chiseteu“ comedie populară cu cântece într'un act de Iosif Vulcan.

Teatru în Brad. Meseriașii români din Brad au dat a doua seară de Crăciun o serată declamatorică teatrală. S'au jucat piesele: „Piatra din casă“ comedie într'un act de V. Alecsandri și „Paraclisierul“ operetă într'un act tot de V. Alecsandri. S'a declamat o poezie de O. Goga și alta de V. Alecsandri.

Concert în Ocna-Sibiului. Inteligența română din Ocna-Sibiului a dat cu concursul unor elevi de pedagogie din Sibiu un concert, în care s'a cântat compoziții de T. Popovici, Flechtenmacher, Vidu, Dima, Kiriac și s'au declamat o poezie de Coșbuc și un monolog (Herșcu Boccesiu) de V. Alecsandri.

Concert și teatru în Seliște. Corpul învățătoresc dela școala gr. or. din Seliște a aranjat a treia zi de Crăciun cu elevii școalei un concert de cântece; mai predând „Nașterea Domnului“ piesă cu cântece pentru copii; apoi corpul învățătoresc a jucat: „Cărlanii“ vodvil în 3 acte de C. Negruzii.

Concert în Mediaș. Corul bisericesc gr. or. din Mediaș a dat a doua zi de Crăciun o serată de cântări și deslămațiuni. S'a jucat și „Hărta rezeșul“ operetă comică de V. Alecsandri și Banul Mărăcine asemenea de Alecsandri.

Concert și teatru în Tohanul-vechiu. Membrii orchestrei „Granițerul“ din Tohanul-vechiu au dat a doua zi de Crăciun, un concert de deslămațiuni, după care s'a jucat „Năpăsta“ dramă în două acte de Caragiale. După teatru dans.

Iarăși teatru în Brașov. Reuniunea femeilor române din Brașov a aranjat sâmbătă seara în ajunul anului nou o producțiune teatrală de diletanți. S'a jucat piesa „Năzdrăvăniile divorțului“ de Labiche, localizată de D. Malla.

Teatru și concert în Bocșa-Montană. Reuniunea română de cântări și muzică din Bocșa-montană a dat în prima zi de Crăciun concert și reprezentație teatrală. Corul a cântat trei piese; apoi s'a jucat: „Ileana Cosinzeana“ feerie în 5 acte de Nic. Țințariu. Dans.

Concert în Mehadia. Corul vocal bisericesc gr. or. din Mehadia a aranjat a doua zi de Crăciun concert. Programul a fost foarte interesant, compus din coruri și deslămațiuni.

Concert în Tinca. Tinerimea română din Tinca aranjează la 28 ianuarie n., cu concursul doamnelor Marioara dr. Ille din Tinca, Inichița Fildan din Co-ciuba și a dsoarei Marioara Porumb din Tulca, concert în sala cea mare dela „Hotelul Coroana“. După concert dans.

PICTURĂ ȘI SCULPTURĂ.

Sculptură românească la Arad. Cetim în „Tribuna“ că vizitatorul seminarului român din Arad va întimpină o vie și plăcută surprindere artistică, când se va afla în fața salei mari dela seminar. Un portal de o sculptură grandioasă vestește genialitatea tinărului sculptor român, *Iulu Bostoc* din *Berliște*, (p. u. *Jám*). Ușa mare a salei festive e încadrată de niște figuri decorative de o execuție minuțioasă, armonică și de deplină artă. De asupra ușei, ca și o coroană stă în formă de boltitură un aspid, care cu emblema diecezei îți face o impresie superbă. Figuri, ornamente și execuție recomandă pe deplin pe tinărul artist, care la timpul său, prin talentul său, fără a cersî sprijinul oare-cui, a devenit stipendiatul mai apoi cel mai distins elev al școalei de lemnărie și ferărie din Arad. Seminarul din Arad și publicul român poate fi mândru de talentul și munca acestui tinăr serios, harnic și plin de dorul artei.

BISERICĂ ȘI ȘCOALĂ.

Decorarea mitropolitului din Bucovina. Regele Carol al României a oferit In. Pr. SSale mitropolitului *Tudor Vladimir de Repta* al Bucovinei ordinul „Coroana României“.

Un mare binefăcător. Cetim în „Revașul“ că distinsul binefăcător dl Stroe Belloescu, originar din Transilvania, iar acuma locuitor în Bârlad, unde mult timp a fost profesor gimnasial, a fost deputat în camera deputaților, cunoscut prin multele sale jertfe pentru înaintarea poporului român, a trimis și pentru biserica română care are să se zidească în Cluj, o mie de coroane. Onoare binefăcătorului

Promoțiune. Dl *Coriolan Grădinar* din Lugoj a fost promovat în sâmbăta trecută la universitatea din Cluj doctor în științele juridice.

Dl Vlahuță profesor. Cetim în „Cronica“ din București că dlui Alesandru Vlahuță i-se va oferi noua catedră înființată la universitatea din Iași și anume aceea pentru literatura modernă.

CE E NOU ?

Hymen. Dl *George Magyar*, proprietarul tipografiei „Patria“ unde se tipărește foaia noastră, se va cunună cu dsoara *Mărioara Bica* la 21 ianuarie n. în Tășad. — Dl *Traian Blaș*, teolog în dieceza Caransebeș, s'a logodit cu dsoara *Élvira Belcea Popescu* din Văliug.

Organizarea prelegerilor populare. Comitetul central al Asociațiunii din Sibiu a adresat direcțiunilor despărțămintelor o circulară, în care le face cunoscut că comitetul a decis să înceapă lucrările de organizare a prelegerilor economice în anul 1906. În anul acesta se vor ținea prelegeri în 20 de despărțăminte, împărțindu-se suma de 2000 cor., în douezeci de părți egale de câte 100 cor. Ca conferențieri se

vor angaja specialiștii noștri pe terenul agriculturii. Comitetul central va remunera fie-care prelegere economică cu maximum de 10 cor. Comitetul dorește ca la aceste prelegeri să se împartă și cărți economice și să se înființeze biblioteci și agenturi ale Asociațiunii.

Mormântul lui Bărnăuțiu. Dl Ioan P. Lazar, proprietarul ziarului „Gazeta de duminică“ din Șimleu, dă o informațiune foarte tristă despre starea părăsită în care se află mormântul lui Bărnăuțiu. Dsa scrie: Dar pe cât de mare mi-a fost dorul ca să văd mormântul lui Bărnăuțiu, atât mai mare mi-a fost mahnirea sufletului când am văzut miseria ce-i în jurul lui. Pe simpla piatră ridicată acuma-s 25 ani cu o sumuliță de bani foarte modestă și de atunci bătută de viscozele vremurilor, nu se mai vede inscripția, iar îngrăditura de brădet este cu desevărsire dărîmată.

Au murit: *Eugen Stătescu*, un fruntaș al partidului liberal din România, fost în mai multe rânduri ministru, în septămăna trecută, la București, în etate de 69 ani; — *Aurel Trif* colaborator al „Tribunei“, la Sibiu, în etate de 40 ani.

Călințarul săptămânei.

Duminică după Botez, ev. Matciu c. 4, gl. 6, v. 9.
„In vremea aceea auzind Isus, că Ioan s'a prins...“

Ziua sep	Călințarul vechiu	Călinț. nou
Duminică	8 C. George	21 Agnes
Luni	9 M. Polieuct	22 Vincenție
Marți	10 P. Grigorie	23 Log. Mariei
Mercuri	11 C. Teodosia	24 Timoteiu
Joi	12 M. Tațieana	25 Pavel
Vineri	13 M. Ermil	26 Policarp
Sâmbătă	14 Părinți din Sinai	27 Ioan

Proprietar, redactor respunzător și editor:
IOSIF VULCAN. (Strada Áldás nr. 14/296 b).

A apărut:

Lucian Bolcaș

Năvăliri Barbare

Novelă

*

„LUCEAFĂRUL“

(2—2)

Institut tipografic și de editură
Budapesta.

Se poate comandă dela autor:
Budapesta VII. Izabela tér 3.

Prețul 1 cor. — 10 bani plus porto.